

Raportul final al consilierului-auditor ⁽¹⁾**Cabluri de energie****(AT.39610)**

(2014/C 319/05)

I. INTRODUCERE

1. Cazul se referă la un cartel la scară aproape mondială pe piața cablurilor de energie submarine și subterane, în care au fost implicate următoarele întreprinderi: Nexans ⁽²⁾; Prysmian și fostele sale societăți-mamă, Pirelli și Goldman Sachs ⁽³⁾; întreprinderea comună JPS și societățile sale mamă, Hitachi și Sumitomo ⁽⁴⁾; întreprinderea comună Viscas și societățile sale mamă, Furukawa și Fujikura ⁽⁵⁾; ABB ⁽⁶⁾; Brugg ⁽⁷⁾; Silec, actuala sa societate-mamă, General Cable, și societatea predecesoare și fosta societate-mamă, Safran ⁽⁸⁾; întreprinderea comună EXSYM și societățile sale mamă, Showa și Mitsubishi ⁽⁹⁾; LS Cable ⁽¹⁰⁾; Taihan ⁽¹¹⁾; NKT ⁽¹²⁾ (denumiți împreună „destinatarii deciziei”).

II. PROCEDURA**1. Investigația**

2. Investigația a fost inițiată pe baza unei cereri de imunitate depuse de ABB la 17 octombrie 2008 în temeiul Comunicării privind politica de clemență ⁽¹³⁾. La 22 decembrie 2008, ABB i-a fost acordată imunitatea condiționată. Între 28 ianuarie și 3 februarie 2009, Comisia a efectuat inspecții inopinate la sediile Nexans și Prysmian. La 2 februarie 2009 și la 20 aprilie 2009, JPS (împreună cu societățile sale mamă, Sumitomo și Hitachi) și, respectiv, Mitsubishi au solicitat o reducere a amenzilor în conformitate cu Comunicarea privind politica de clemență. La 29 iunie 2011, Comisia a comunicat Mitsubishi că a ajuns la concluzia preliminară conform căreia întreprinderea în cauză nu a prezentat elemente de probă care să aducă o valoare adăugată semnificativă față de cele pe care Comisia le deținea deja.
3. Prysmian și Nexans au înaintat Tribunalului cereri de anulare a deciziilor Comisiei privind inspecțiile. Prin hotărârile sale din 14 noiembrie 2012 ⁽¹⁴⁾, Tribunalul a stabilit că, înainte de adoptarea deciziei privind inspecția, Comisia dispunea de indicii suficient de serioase pentru a dispune efectuarea unei inspecții numai cu privire la cablurile electrice submarine și subterane de înaltă tensiune și la materialul aferent cablurilor. Prin urmare, Tribunalul a anulat deciziile privind inspecțiile care vizau Nexans și Prysmian în măsura în care inspecțiile respective se refereau la alte cabluri electrice decât cablurile electrice submarine și subterane de înaltă tensiune și materialul aferent cablurilor. La 15 martie 2013, Nexans a introdus un recurs împotriva hotărârii pronunțate de Tribunal în cauza T-135/09 ⁽¹⁵⁾. La momentul redactării prezentului raport, recursul este încă pendinte.

2. Comunicarea privind obiecțiunile

4. La 30 iunie 2011, Comisia a emis o comunicare privind obiecțiunile („CO”) adresată destinatarilor deciziei și unei alte părți (denumiți împreună „destinatarii CO”).
5. Comisia a susținut că între 18 februarie 1999 și 28 ianuarie 2009, destinatarii CO au fost implicați în înțelegeri și practici concertate având scopul de a aloca piețele și clienții și de a menține prețurile peste nivelul competitiv în ceea ce privește proiectele de cabluri de energie submarine și subterane. Potrivit constatărilor preliminare ale Comisiei, producătorii europeni și cei asiatici au convenit să nu concureze pe teritoriile de origine ale celeilalte părți, iar furnizorii europeni au convenit în legătură cu alocarea teritoriilor și a clienților pentru proiectele din SEE. S-a considerat că acest comportament constituia o încălcare complexă, unică și continuă a articolului 101 din TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE.

⁽¹⁾ În temeiul articolelor 16 și 17 din Decizia președintelui Comisiei Europene din 13 octombrie 2011 privind funcția și mandatul consilierului-auditor în anumite proceduri în domeniul concurenței (JO L 275, 20.10.2011, p. 29) (Decizia 2011/695/UE).

⁽²⁾ Nexans SA și Nexans France SAS (denumite împreună „Nexans”).

⁽³⁾ Prysmian S.p.A. și Prysmian Cavi e Sistemi Energia S.r.l. (denumite împreună „Prysmian”); Pirelli & C. S.p.A.; The Goldman Sachs Group, Inc.

⁽⁴⁾ J-Power Systems Corporation; Hitachi Metals Ltd.; Sumitomo Electric Industries, Ltd.

⁽⁵⁾ VISCAS Corporation; Furukawa Electric Co. Ltd.; Fujikura Ltd.

⁽⁶⁾ ABB AB și ABB Ltd. (denumite împreună „ABB”).

⁽⁷⁾ Brugg Kabel AG și Kabelwerke Brugg AG Holding (denumite împreună „Brugg”).

⁽⁸⁾ Silec Cable, SAS și General Cable Corporation (denumite împreună „Silec”); Safran SA.

⁽⁹⁾ EXSYM Corporation; SWCC Showa Holdings Co. Ltd.; Mitsubishi Cable Industries, Ltd.

⁽¹⁰⁾ LS Cable & System Ltd.

⁽¹¹⁾ Taihan Electric Wire Co., Ltd.

⁽¹²⁾ nkt cables GmbH și NKT Holding A/S (denumite împreună „NKT”).

⁽¹³⁾ Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO C 298, 8.12.2006, p. 17).

⁽¹⁴⁾ Cauza T-135/09, Nexans France SAS și Nexans SA/Comisia Europeană și cauza T-140/09, Prysmian SpA și Prysmian Cavi e Sistemi Energia Srl/Comisia Europeană, Rep., 2012, nepublicate.

⁽¹⁵⁾ Cauza C-37/13P Nexans SA și Nexans France SAS/Comisia Europeană (JO C 101, 6.4.2013, p. 10).

3. Accesul la dosar/confidențialitate

6. În iulie 2011, destinatarii CO au primit acces la dosar, prin intermediul unui DVD de acces la dosar ⁽¹⁶⁾, precum și la declarațiile întreprinderilor care au solicitat imunitate și clemență, la sediul Direcției Generale Concurență („DG Concurență”).

(a) Cereri de acces suplimentar la dosar

7. DG Concurență a tratat cererile de acces suplimentar la dosar prezentate de LS Cable, Goldman Sachs, Nexans și nkt.
8. Am primit trei cereri de acces suplimentar la dosar din partea Goldman Sachs care fuseseră respinse de DG Concurență. Acestea se refereau la părți din răspunsul Prysmian la cererea de informații a Comisiei din 20 octombrie 2009, precum și la anumite documente anexate la răspunsul respectiv. Am acceptat integral două dintre cererile menționate și parțial pe a treia. În urma acceptării unei cereri, am adoptat o decizie în temeiul articolului 8 din Decizia 2011/695/UE, dispunând accesul Goldman Sachs la răspunsul societății Prysmian la una dintre întrebările din cererea de informații din 20 octombrie 2009.

(b) Documentele obținute de la Comisia pentru Concurență din Spania

9. În octombrie 2011 am primit o cerere din partea Nexas, care viza, printre altele, accesul la documentele pe care Comisia le obținuse din partea Comisiei pentru Concurență din Spania (denumită în continuare „CNC”) în urma unei inspecții efectuate de CNC în sectorul cablurilor de energie din Spania. Nexans era în posesia unei decizii din partea CNC, prin care era informată că documentele reținute fuseseră transferate Comisiei. Nexans nu găsisese documentele respective în dosarul transmis de Comisie și, prin urmare, susținea că dosarul era incomplet. DG Concurență a respins cererea Nexans, indicând că documentele obținute de la CNC (denumite în continuare „documentele spaniole”) nu făceau parte din dosar, întrucât nu conțineau informații relevante pentru investigația în cazul AT.39610.
10. Am ajuns la concluzia că documentele spaniole făceau parte din dosarul Comisiei în cazul AT.39610 și, prin urmare, trebuiau puse la dispoziția destinatarilor CO. Punctul 8 din Comunicarea privind accesul la dosar ⁽¹⁷⁾ prevede că dosarul Comisiei este alcătuit din toate documentele care „au fost obținute, produse și/sau compilate de către Direcția Generală Concurență a Comisiei, în timpul anchetei”. Comisia obținuse documentele spaniole în urma unei cereri transmise CNC în temeiul articolului 12 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului ⁽¹⁸⁾ în contextul anchetei privind cazul AT.39610.
11. DG Concurență a decis ca, având în vedere volumul mare al documentelor, acestea să fie mai întâi transmise într-o versiune nemodificată avocaților externi ai destinatarilor CO, pentru a putea selecta elementele de probă relevante pentru apărarea clienților lor. Ulterior, versiunile neconfidențiale ale documentelor selectate urmau să fie transmise destinatarilor CO. În cadrul procedurii de consultare a documentelor exclusiv de către avocații externi, care a durat din noiembrie 2011 până în ianuarie 2012, au fost selectate peste 1 300 de documente. În februarie 2012, destinatarii CO au primit versiuni neconfidențiale ale documentelor selectate, iar între februarie și aprilie 2012 au transmis observații scrise pe baza documentelor respective.
12. Unii dintre destinatarii CO au depus cereri de acces suplimentar la documentele spaniole. DG Concurență le-a acceptat aproape în totalitate. Eu am primit o cerere din partea Prysmian, pe care am aprobat-o parțial.
13. În iulie 2012, avocaților externi care primiseră acces la versiunea nemodificată a documentelor spaniole li s-a cerut fie să distrugă, fie să restituie DG Concurență documentele respective și orice copie sau transcriere a acestora. Avocații au fost, de asemenea, informați că documentele vor rămâne în dosarul Comisiei și că vor putea solicita ulterior reexaminarea lor dacă vor considera că acest lucru ar fi justificat în vederea exercitării dreptului la apărare al clienților lor.

⁽¹⁶⁾ Din cauza unor probleme tehnice, DVD-ul de acces la dosar a fost ulterior înlocuit cu un nou DVD.

⁽¹⁷⁾ Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei în cauzele în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE, articolelor 53, 54 și 57 din Acordul SEE și Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (JO C 325, 22.12.2005, p. 7).

⁽¹⁸⁾ Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (JO L 1, 4.1.2003, p. 1).

(c) *Acces la răspunsurile la CO ale celorlalte părți înainte de audiere*

14. La cerere, DG Concurență a acordat anumitor societăți-mamă, filiale și parteneri ai întreprinderilor comune accesul reciproc la părți ale răspunsurilor la CO (Prysmian și Pirelli, Prysmian și Goldman Sachs, Mitsubishi și Showa/EXSYM) în legătură cu chestiunea responsabilității societăților-mamă⁽¹⁹⁾. De asemenea, DG Concurență le-a acordat acestor societăți posibilitatea de a prezenta observații în scris.
15. În acest context, am primit o cerere din partea Goldman Sachs privind accesul la trei anexe la răspunsul la CO al Prysmian, care conțin procese-verbale ale reuniunilor conducerii Prysmian. După examinarea conținutului anexelor respective, am concluzionat că două dintre acestea conțineau pasaje potențial dezincriminatoare pentru Goldman Sachs. Cu toate acestea, pentru a asigura o interpretare corectă a pasajelor potențial dezincriminatoare în contextul lor, am decis că era necesar ca Goldman Sachs să aibă acces la întregul conținut al celor două anexe, oferind astfel și Comisiei posibilitatea de a le utiliza în cadrul deciziei. În aceste condiții, dat fiind că Prysmian a formulat obiecții, am adoptat o decizie în temeiul articolului 8 din Decizia 2011/695/UE, dispunând accesul Goldman Sachs la documente.
16. În plus, am primit cereri din partea Nexans și a nkt privind accesul la elementele de probă dezincriminatoare din răspunsurile altor destinatari ai CO. După ce am discutat acest subiect cu DG Concurență, aceasta a acordat, la 16 mai și la 1 iunie 2012, accesul destinatarilor în cauză ai CO la elementele de probă potențial dezincriminatoare din răspunsurile ABB, JPS/Sumitomo/Hitachi, LS Cable, EXSYM și Viscas. În plus, printr-o scrisoare din 1 iunie 2012, DG Concurență a informat destinatarii CO în legătură cu unele inexactități faptice din CO pe care le identificase în urma examinării răspunsurilor, prin urmare nemaifiind necesar să se acorde acces la pasajele din răspunsuri care atrăgeau atenția asupra inexactităților respective. Destinatarii CO li s-a acordat posibilitatea de a prezenta observații fie oral în timpul audierii, fie în scris după audiere.

4. Termenele de răspuns la CO

17. Comisia a stabilit un termen de zece săptămâni pentru a răspunde la CO; acesta trebuia să expire în septembrie 2011. Aproape toți destinatarii CO au solicitat o prelungire a termenului. În conformitate cu articolul 10 din Decizia 2001/462/CE⁽²⁰⁾, în vigoare la momentul respectiv, am tratat aceste solicitări în mod direct.
18. Am acordat o prelungire de trei săptămâni având în vedere impactul perioadei de vară asupra pregătirii răspunsurilor la CO. Este o practică obișnuită să se acorde o prelungire a termenului atunci când perioada de pregătire a răspunsului la CO include luna august sau o parte din aceasta⁽²¹⁾.
19. Am acordat o prelungire suplimentară de o săptămână anumitor destinatari ai CO din Asia, întrucât pentru a-și pregăti apărarea aceștia trebuiau să traducă documentele esențiale și să recurgă la interpreți pentru comunicarea cu avocații lor externi. Alte motive în temeiul cărora am acordat prelungiri au fost: pentru a permite unui destinatar al CO să recupereze și să caute date istorice după înlocuirea sistemului său informatic; pentru a permite unui destinatar al CO să revină la situația normală după plecarea unui consilier intern care se ocupa de caz; pentru a ține seama de întârzierile cu care s-au confruntat unii destinatari ai CO ca urmare a înlocuirii din motive tehnice a DVD-ului de acces la dosar⁽²²⁾.
20. Ca urmare a deciziilor mele, termenele de răspuns la CO au expirat între sfârșitul lunii septembrie 2011 și jumătatea lunii noiembrie 2011.
21. După cum s-a menționat mai sus⁽²³⁾, destinatarilor CO li s-a oferit posibilitatea de a prezenta observații scrise suplimentare în februarie și în martie 2012, pentru a completa sau a modifica primele lor răspunsuri la CO în urma accesului la documentele spaniole.

⁽¹⁹⁾ Comunicarea Comisiei privind cele mai bune practici de desfășurare a procedurilor inițiate în aplicarea articolelor 101 și 102 din TFUE (JO C 308, 20.10.2011, p. 6), punctul 103.

⁽²⁰⁾ A se vedea Decizia 2001/462/CE, CECO a Comisiei din 23 mai 2001 privind mandatul consilierilor-auditori în anumite proceduri în domeniul concurenței (JO L 162, 19.6.2001, p. 21). Această decizie a fost abrogată prin Decizia 2011/695/UE.

⁽²¹⁾ A se vedea *Al XIII-lea raport privind politica în domeniul concurenței* (1993), punctul 207.

⁽²²⁾ A se vedea nota de subsol 16.

⁽²³⁾ A se vedea punctul 11.

22. Unii dintre destinatarii CO au solicitat prelungirea termenului de răspuns la CO astfel încât să poată finaliza examinarea documentelor spaniole⁽²⁴⁾. Am respins aceste cereri din mai multe motive. În primul rând, în momentul în care au fost prezentate aceste cereri, unii destinatari transmisese deja răspunsurile lor la CO; acordând o prelungire a termenului destinatarilor care nu își transmisese încă răspunsurile s-ar fi creat probleme legate de inegalitatea de tratament. În al doilea rând, Nexans a adus în atenția mea chestiunea documentelor spaniole spre sfârșitul perioadei de pregătire a răspunsului la CO⁽²⁵⁾. În al treilea rând, dreptul la apărare a fost pe deplin asigurat, deoarece, după ce au obținut acces la documente spaniole, destinatarii CO li s-a permis să prezinte observații suplimentare, inclusiv eventuale modificări ale răspunsului lor inițial la CO⁽²⁶⁾. În al patrulea rând, această abordare a avut avantajul de a limita întârzierile procedurale cauzate de accesul suplimentar la dosar, întrucât a permis echipei responsabile de caz să înceapă mai devreme examinarea răspunsurilor la CO. În plus, documentele spaniole nu erau susceptibile să determine o modificare radicală a apărării destinatarilor; într-adevăr, toate observațiile suplimentare primite au fost în concordanță cu argumentele formulate de destinatari în primele lor răspunsuri la CO. În fine, era probabil ca organizarea accesului la documentele spaniole să necesite un anumit timp, având în vedere volumul mare al acestor documente.

5. Limbile utilizate

23. Brugg, o întreprindere cu sediul în cantonul elvețian germanofon Aargau, a întrebat dacă putea să răspundă în germană la CO, pe care o primise în engleză. DG Concurență a acceptat cererea Brugg. În acest context, am constatat că manualul de procedură al DG Concurență prevede că este preferabil ca întreprinderile din afara SEE să fie contactate într-o limbă a UE pe care o înțeleg și că „ar trebui să se acorde o atenție deosebită notificării deciziilor către întreprinderile din Elveția, în aceste cazuri putându-se utiliza una dintre cele trei limbi, în funcție de cantonul în care este stabilită întreprinderea.”⁽²⁷⁾ Având în vedere această mențiune specifică din manualul de procedură, am atras atenția DG Concurență asupra faptului că toate deciziile viitoare ar trebui transmise întreprinderii Brugg în limba germană.

6. Audierea

24. Audierea a durat 6 zile, între 11 și 18 iunie 2012. Au participat toți destinatarii CO, cu excepția Furukawa⁽²⁸⁾.

7. Accesul suplimentar la dosar după audiere

(a) Accesul la răspunsurile altor părți la solicitările de informații

25. După audiere, DG Concurență a efectuat o analiză suplimentară a faptelor în legătură cu responsabilitatea societăților-mamă. În acest context, Comisia a adresat solicitări de informații următoarelor întreprinderi: Prysmian și Goldman Sachs; Fujikura, Furukawa și Viscas; Mitsubishi, Showa și EXSYM. În cadrul fiecărui grup de entități, DG Concurență a acordat părților accesul reciproc la răspunsurile la solicitările de informații, precum și posibilitatea de a prezenta observații scrise. În acest context, DG Concurență a acordat, de asemenea, Goldman Sachs accesul la declarațiile scrise ale Prysmian și posibilitatea de a prezenta observații suplimentare cu privire la acestea.

(b) Accesul suplimentar la răspunsurile la CO

26. În mai 2013, Nexans a reiterat cererea sa anterioară de acces la elementele de probă potențial dezincriminatoire din răspunsurile la CO ale celorlalte părți⁽²⁹⁾. Ca urmare a respingerii cererii de către DG Concurență, Nexans mi s-a adresat în această chestiune. În urma intervenției mele, DG Concurență a acordat Nexans accesul la versiunea neconfidențială a unei anexe la răspunsul la CO transmis de alt destinatar. Anexa conținea declarația pe proprie răspundere a unui angajat al societății respective, în care erau menționate contactele cu Nexans. În urma acestui acces, am informat Nexans că nu existau elemente care să indice că răspunsurile la CO conțineau alte informații care trebuiau să îi fie aduse la cunoștință, în conformitate cu jurisprudența relevantă⁽³⁰⁾.

⁽²⁴⁾ A se vedea punctele 9 și 10.

⁽²⁵⁾ Nexans a adus în atenția mea chestiunea documentelor spaniole la aproape trei luni după ce primise acces la dosar.

⁽²⁶⁾ A se vedea punctul 11.

⁽²⁷⁾ A se vedea Manualul de procedură antitrust, modulul 27, „Limbile utilizate în procedurile antitrust”, p. 3/7, disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/antitrust_manproc_3_2012_en.pdf

⁽²⁸⁾ [...].

⁽²⁹⁾ A se vedea punctul 16.

⁽³⁰⁾ A se vedea, de exemplu, cauza T-133/07, Mitsubishi Electric Corp./Comisia Europeană, Rep., 2011, p. II-4219, punctele 41-44.

27. În mai 2013, DG Concurență a acordat, de asemenea, Goldman Sachs accesul la observațiile suplimentare prezentate de Prysmian în martie 2012, în urma accesului la documentele spaniole ⁽³¹⁾.

8. Scrisoarea de expunere a faptelor

28. În septembrie 2013, DG Concurență a trimis scrisori de expunere a faptelor către Fujikura, Furukawa, Goldman Sachs, Mitsubishi și Showa, informând societățile respective cu privire la informațiile și elementele de probă pe care intenționa să le invoce în decizie pentru a stabili responsabilitatea societăților-mamă și a fixat un termen de două săptămâni în care acestea să prezinte observații scrise.
29. După o prelungire de trei zile acordată de DG Concurență, Mitsubishi mi-a solicitat o prelungire suplimentară de nouă zile. Am decis să prelungesc termenul cu două zile pentru a lua în considerare faptul că perioada de pregătire a răspunsului la scrisoarea de expunere a faptelor s-a suprapus cu data unei reuniuni de analiză a situației curente, la care au participat Mitsubishi și Comisia.
30. În răspunsul la scrisoarea de expunere a faptelor, Mitsubishi a afirmat că, în ciuda prelungirilor acordate, timpul avut la dispoziție pentru a răspunde la scrisoarea de expunere a faptelor nu i-a permis să își exercite în mod efectiv dreptul la apărare. Examinând răspunsul Mitsubishi nu am găsit niciun element care să indice că această societate nu a fost în măsură să își exercite în mod efectiv dreptul la apărare. Dimpotrivă, răspunsul Mitsubishi la scrisoarea de expunere a faptelor cuprinde o analiză detaliată a elementelor de probă anexate la scrisoarea de expunere a faptelor.
31. În răspunsul la scrisoarea de expunere a faptelor, Goldman Sachs a afirmat că dreptul său la apărare nu a fost respectat deoarece abia după audiere, adică în mai 2013, Comisia i-a acordat accesul la observațiile suplimentare din martie 2012 prezentate de Prysmian cu privire la documentele spaniole ⁽³²⁾. Nu consider că, din cauza faptului că a obținut accesul la observațiile prezentate de Prysmian în martie 2012 numai după audiere, societatea Goldman Sachs nu a fost în măsură să își exercite în mod efectiv dreptul de a fi ascultată. În cursul procedurii, Goldman Sachs a avut numeroase posibilități de a prezenta observații scrise cu privire la declarațiile Prysmian. În special, după desfășurarea audierii, Goldman Sachs a prezentat observații scrise în iunie și în septembrie 2013.

III. PROIECTUL DE DECIZIE

32. După examinarea declarațiilor scrise și orale ale destinatarilor CO, Comisia a decis să renunțe la acuzațiile împotriva unei părți ⁽³³⁾. În ceea ce privește trei destinatari ai CO, aceasta a redus durata încălcării cu aproximativ 1 an și 9 luni, 1 an și 10 luni și, respectiv, 2 ani.
33. În temeiul articolului 16 din Decizia 2011/695/UE, am examinat dacă proiectul de decizie se referă exclusiv la obiecțiunile cu privire la care părțile au avut posibilitatea de a-și face cunoscute punctele de vedere și am ajuns la o concluzie afirmativă.
34. În ansamblu, consider că toate părțile au fost în măsură să își exercite în mod efectiv drepturile procedurale în acest caz.

Bruxelles, 31 martie 2014.

Wouter WILS

⁽³¹⁾ A se vedea punctul 11.

⁽³²⁾ A se vedea punctul 27.

⁽³³⁾ A se vedea punctul 4.